ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2023/124

zo 17. januára 2023

na podporu Haagskeho kódexu správania a nešírenia balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 31 ods. 1,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Európska rada 12. decembra 2003 prijala stratégiu EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia.

(2) Rada 17. novembra 2003 prijala spoločnú pozíciu 2003/805/SZBP ([1]), v ktorej sa Únia vyzýva, aby presvedčila podľa možnosti čo najviac krajín na podpísanie Haagskeho kódexu správania, a to najmä tých krajín, ktoré disponujú kapacitami v oblasti balistických rakiet. Uvedená spoločná pozícia tiež vyzýva na ďalší rozvoj a vykonávanie kódexu správania, najmä jeho opatrení na budovanie dôvery, a na presadzovanie užšieho vzťahu medzi týmto kódexom správania a multilaterálnym systémom Organizácie Spojených národov nešírenia zbraní.

(3) V Globálnej stratégii pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie z roku 2016 sa zdôrazňuje, že Únia zvýši svoj príspevok ku kolektívnej bezpečnosti.

(4) V Strategickom kompase pre bezpečnosť a obranu z roku 2022 sa poukazuje na pretrvávajúcu hrozbu šírenia zbraní hromadného ničenia a ich nosičov a vyjadruje sa cieľ Únie posilniť konkrétne opatrenia Únie na podporu cieľov v oblasti odzbrojenia, nešírenia a kontroly zbraní.

(5) Rada už prijala štyri rozhodnutia na podporu Haagskeho kódexu správania a nešírenia balistických rakiet: rozhodnutie 2008/974/SZBP ([2]), rozhodnutie 2012/423/SZBP ([3]), rozhodnutie 2014/913/SZBP ([4]) a rozhodnutie (SZBP) 2017/2370 ([5]), zmenené rozhodnutiami (SZBP) 2020/1066 ([6]) a (SZBP) 2021/2074 ([7]),

([1]) Spoločná pozícia Rady 2003/805/SZBP zo 17. novembra 2003 o všeobecnom uplatňovaní a posilňovaní multilaterálnych dohôd v oblasti nešírenia zbraní hromadného ničenia a nosičov zbraní (Ú. v. EÚ L 302, 20.11.2003, s. 34).

([2]) Rozhodnutie Rady 2008/974/SZBP z 18. decembra 2008 na podporu Haagskeho kódexu správania proti šíreniu balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 91).

([3]) Rozhodnutie Rady 2012/423/SZBP z 23. júla 2012 na podporu nešírenia balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a spoločnej pozície Rady 2003/805/SZBP (Ú. v. EÚ L 196, 24.7.2012, s. 74).

([4]) Rozhodnutie Rady 2014/913/SZBP z 15. decembra 2014 na podporu Haagskeho kódexu správania a nešírenia balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 360, 17.12.2014, s. 44).

([5]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/2370 z 18. decembra 2017 na podporu Haagskeho kódexu správania a nešírenia balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 337, 19.12.2017, s. 28).

([6]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/1066 z 20. júla 2020, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2017/2370 na podporu Haagskeho kódexu správania a nešírenia balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 234I, 21.7.2020, s. 1).

([7]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/2074 z 25. novembra 2021, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2017/2370 na podporu Haagskeho kódexu správania a nešírenia balistických rakiet v rámci vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (Ú. v. EÚ L 421, 26.11.2021, s. 70).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Na účely vykonávania stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, Globálnej stratégie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie a Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu Únia prostredníctvom operačného opatrenia ďalej podporuje všeobecné uplatňovanie, úplné vykonávanie a posilňovanie Haagskeho kódexu správania.

2. Ciele opatrenia uvedeného v odseku 1 sú:

a) podporovať všeobecné podpísanie Haagskeho kódexu správania;

b) podporovať úplné vykonávanie Haagskeho kódexu správania signatárskymi štátmi a

c) prispievať k lepšiemu začleneniu Haagskeho kódexu správania do úsilia o obmedzenie šírenia balistických rakiet.

3. Podrobný opis opatrenia uvedeného v odseku 1 sa uvádza v prílohe.

Článok 2

1. Za vykonávanie tohto rozhodnutia zodpovedá vysoký predstaviteľ (ďalej len „VP“).

2. Technickým vykonávaním opatrenia uvedeného v článku 1 je poverená *Fondation pour la recherche stratégique* (Nadácia pre strategický výskum – FRS).

3. FRS vykonáva úlohu uvedenú v odseku 2 pod vedením VP. VP a FRS uzavrú na uvedený účel potrebné dojednania.

Článok 3

1. Finančná referenčná suma na vykonávanie opatrenia uvedeného v článku 1 je 1 042 614,72 EUR.

2. Výdavky financované z referenčnej sumy stanovenej v odseku 1 sa spravujú v súlade s postupmi a pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

3. Na riadne spravovanie výdavkov financovaných referenčnou sumou uvedenou v odseku 1 dohliada Komisia. Na tento účel uzavrie s FRS dohodu o grante. V dohode o grante sa stanoví, že FRS zabezpečí viditeľnosť príspevku Únie, ktorá zodpovedá jeho výške.

4. Komisia sa usiluje uzavrieť dohodu o uvedenú v odseku 3 čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia. Informuje Radu o všetkých ťažkostiach, ktoré v tomto procese vzniknú, ako aj o dátume uzavretia dohody.

Článok 4

1. VP podáva Rade správu o vykonávaní tohto rozhodnutia na základe pravidelných správ, ktoré vypracúva FRS. Uvedené správy tvoria podklad pre hodnotenie, ktoré vykoná Rada.

2. Komisia informuje o finančných aspektoch vykonávania opatrenia uvedeného v článku 1.

Článok 5

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

2. Toto rozhodnutie stráca účinnosť 36 mesiacov odo dňa uzavretia dohody uvedenej v článku 3 ods. 3. Účinnosť však stratí šesť mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti, ak sa v tejto lehote žiadna dohoda neuzavrie.

V Bruseli 17. januára 2023

Za Radu
predsedníčka
E. SVANTESSON

PRÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

OPATRENIE NA PODPORU HAAGSKEHO KÓDEXU SPRÁVANIA A NEŠÍRENIA BALISTICKÝCH RAKIET V RÁMCI VYKONÁVANIA STRATÉGIE EÚ PROTI ŠÍRENIU ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENIA (HCoC V)

HR(2022) 287

1. **KONTEXT A DÔVODY**

Haagsky kódex správania proti šíreniu balistických rakiet (ďalej len „kódex“ alebo „HCoC“) bol schválený v roku 2002 s cieľom obmedziť šírenie balistických rakiet schopných niesť zbrane hromadného ničenia (ZHN). Kódex obsahuje aj opatrenia na budovanie dôvery s cieľom znížiť riziká chybného výpočtu spojené s letovými testmi balistických rakiet a vypúšťaním nosičov satelitov na mierové účely.

Dvadsať rokov po jeho prijatí je kódex relevantnejší ako kedykoľvek predtým, v situácii, keď sa balistické technológie naďalej vyvíjajú v mnohých regiónoch sveta a z dôvodu napätia medzi krajinami, ktoré týmito technológiami disponujú, je akýkoľvek mechanizmus transparentnosti a komunikácie kľúčový na zabránenie eskalácii. Hoci kódex v súčasnosti uplatňuje 143 členských štátov, na jeho úplné všeobecné uplatňovanie je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie. EÚ k tomu prispieva zásadne dôležitým osvetovým úsilím na podporu všeobecného uplatňovania kódexu, ako aj jeho vykonávania a integrácie do širšieho režimu nešírenia.

2. **CELKOVÝ CIEĽ**

Celkovým cieľom tohto opatrenia je prispieť k medzinárodnému mieru a bezpečnosti, dôvere a transparentnosti a k vykonávaniu stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia podporou všeobecného uplatňovania, úplného vykonávania a posilnenia kódexu. Týmto opatrením sa bude dopĺňať a podporovať diplomatická angažovanosť Únie vo vzťahu k signatárskym a nesignatárskym štátom kódexu.

3. **OSOBITNÉ CIELE**

Opatrenie má tieto osobitné ciele:

a) podporovať pristupovanie ku kódexu na účely dosiahnutia jeho všeobecného uplatňovania, a to aj podporou dialógu medzi signatárskymi a nesignatárskymi štátmi;

b) presadzovať úplné vykonávanie kódexu signatárskymi štátmi;

c) prispieť k lepšiemu začleneniu kódexu do úsilia o obmedzenie šírenia balistických rakiet. To zahŕňa posilnenie viditeľnosti kódexu a zvyšovanie povedomia verejnosti o rizikách a hrozbách, ktoré predstavuje šírenie balistických rakiet, ako aj preskúmanie – najmä prostredníctvom štúdií – dynamiky šírenia balistických rakiet, vývoja v oblasti vesmíru a možností posilnenia kódexu a podpory súčinnosti medzi kódexom správania a inými relevantnými multilaterálnymi nástrojmi.

4. **OČAKÁVANÉ VÝSTUPY**

a) Výstupy týkajúce sa všeobecného uplatňovania kódexu budú pozostávať z rôznych osvetových činností. Osvetové podujatia sa zamerajú na zvýšenie informovanosti o šírení balistických rakiet a relevantnosti kódexu v oblasti vesmíru, poskytnú platformu na neformálne diskusie expertov o strategických otázkach, čím pomôžu budovať dôveru medzi štátmi, a podporia ciele Únie v oblasti všeobecného uplatňovania kódexu. *Fondation pour la Recherche Stratégique* (Nadácia pre strategický výskum – FRS) konkrétne zorganizuje:

i) stretnutia s úradníkmi z piatich vybraných nesignatárskych štátov, ktoré prejavia potenciálny záujem o pristúpenie ku kódexu. Osvetové aktivity sa zamerajú na medziagentúrnu angažovanosť na vysokej úrovni. V záujme zabezpečenia kontinuity a vhodne vybraných informácií sa počas celého projektu zabezpečia nadväzujúce opatrenia. Tento cielený prístup bude založený na spätnej väzbe, ktorú poskytne predseda, ESVČ, centrálne kontaktné miesto (*Immediate Central Contact* – ICC) a členské štáty EÚ, a pokiaľ je to možné, bude zameraný na podporu ich úsilia. Na zasadnutiach sa podľa potreby môže zúčastniť predseda a zástupcovia z viacerých krajín EÚ a signatárskych krajín;

ii) najviac päť regionálnych a/alebo subregionálnych seminárov v Latinskej Amerike a Karibiku, na Blízkom východe, v Afrike a juhovýchodnej Ázii. Takéto podujatia sa uskutočnia v úzkej spolupráci s príslušnými hostiteľskými vládami a podľa potreby aj s príslušnou akademickou obcou. Podujatia sa uskutočnia prioritne v prospech nesignatárskych štátov. Osobitný dôraz sa bude klásť na účasť signatárskych štátov, ktoré sú „regionálnymi šampiónmi", s cieľom venovať sa prioritám a perspektívam z regionálneho hľadiska. Do tohto procesu sa zapoja regionálni experti, zástupcovia regionálnych organizácií, odborníci z FRS, úradníci EÚ a členských štátov, predseda a zástupcovia ICC;

iii) vytvoria sa dve informačné videá, ktoré umožnia šírenie cielených informácií o kódexe. Budú slúžiť ako podporný nástroj pre činnosti zamerané na všeobecné uplatňovanie a budú sa využívať počas osvetových podujatí, pričom sa zároveň postúpia ICC, predsedovi a dobrovoľným signatárskym štátom na účely diplomatických demarší týkajúcich sa kódexu;

iv) dve sprievodné podujatia venované kódexu, z ktorých sa jedno uskutoční popri zasadnutí Prvého výboru Valného zhromaždenia OSN v roku 2024 v New Yorku a druhé popri ďalšom relevantnom multilaterálnom podujatí. Okrem toho sa popri multilaterálnych podujatiach, ako je VZ OSN, zorganizujú diplomatické raňajky alebo obedy na podporu spolupráce medzi predsedom, ICC a/alebo členskými štátmi EÚ a cieľovými nesignatárskymi štátmi.

b) Toto opatrenie prinesie výstupy, ktoré prispejú k posilneniu kódexu správania a nešírenia balistických rakiet vo všeobecnosti. FRS bude predovšetkým podporovať ICC pri identifikácii možných ťažkostí pri vykonávaní kódexu, prinášať odborné poznatky a vymieňať si aktuálne analýzy a výsledky výskumu týkajúce sa šírenia rakiet a raketových technológií.

i) FRS bude podporovať úsilie príslušných aktérov zamerané na ešte účinnejšie vykonávanie nástroja kódexu. Vypracuje pracovný plán, najmä v spolupráci s ICC, s cieľom osloviť štáty, ktoré čelia ťažkostiam pri vykonávaní kódexu. Pomôže ICC pri aktualizácii a preklade príručky pre signatárske štáty. Táto činnosť sa bude vykonávať na podporu činností, ktoré už zaviedli ICC, predseda a prípadne iné členské štáty EÚ, a to v rozsahu, v akom prispieva k podpore vykonávania kódexu.

ii) FRS zorganizuje popri výročných pravidelných zasadnutiach HCoC vo Viedni tri sprievodné podujatia s cieľom podporiť interakciu a výmenu medzi úradníkmi zúčastňujúcimi sa na zasadnutí, delegátmi vo Viedni z nesignatárskych štátov a expertmi, ktorí sa zaoberajú otázkami šírenia balistických rakiet.

iii) Zorganizuje sa neformálny seminár, na ktorom sa bude diskutovať o praktických spôsoboch zlepšenia vykonávania kódexu, čím sa vytvorí priestor na diskusiu o súčasných a budúcich výzvach v súvislosti s kódexom, so zapojením všetkých štátnych a neštátnych subjektov.

iv) FRS v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi zorganizuje návštevu medzinárodnej skupiny expertov vo vesmírnej štartovacej základni v súlade s článkom 4 písm. a) bodom ii) treťou zarážkou kódexu, ktorá sa prednostne uskutoční v relevantnej ázijskej krajine.

c) Toto opatrenie prinesie výstupy zamerané na lepšie začlenenie kódexu do úsilia o obmedzenie šírenia riadených striel. Vyvinie sa úsilie o oslovenie regionálnych odborníkov na nešírenie, lepšie využívanie sociálnych sietí na zvýšenie povedomia o kódexe, budovanie sietí mladých odborníkov a zdôraznenie významu kódexu v oblasti vesmíru.

i) Na účely splnenia tohto cieľa sa experti FRS budú zúčastňovať na kľúčových medzníkoch medzinárodného programu nešírenia, ktorých cieľom je obmedziť šírenie ZHN.

ii) FRS zvýši viditeľnosť projektu vytvorením aktualizovanej grafickej identity, aktualizáciou a distribúciou letákov a uvítacieho balíka, reprezentáciou projektu HCoC na sociálnych médiách a vytvorením informačného bulletinu o vykonaných činnostiach. Tieto materiály pomôžu ICC a predsedovi pri výkone ich úloh.

iii) FRS vytvorí mládežnícku skupinu s cieľom rozvíjať odborné znalosti v otázkach súvisiacich s raketami. Táto skupina sa počas obdobia vykonávania stretne dvakrát s osobnou účasťou a niekoľkokrát online. Každé zasadnutie bude príležitosťou na podporu zverejňovania dokumentov členmi skupiny. Do mládežníckej skupiny, ktorá bude otvorená cieľovým signatárskym aj nesignatárskym štátom, sa vyberie 15 členov. Skupina bude pozostávať z mladých odborníkov a študentov a pri výbere sa zohľadní geografická a rodová rovnováha, ako aj rozmanitosť. Touto činnosťou sa zvýšia poznatky o kódexe tým, že sa zabezpečí, aby zástupcovia mladšej generácie zapojení do otázok odzbrojenia a nešírenia na celom svete poznali špecifické aspekty problematiky šírenia rakiet.

iv) FRS bude okrem toho poskytovať odborné znalosti o balistických raketách, odpaľovacích zariadeniach a dynamike šírenia. FRS bude ďalej rozvíjať databázu rakiet a odpaľovacích zariadení s cieľom priebežne ju aktualizovať a zvýšiť počet infografík na príslušných webových sídlach. FRS vypracuje/zadá vypracovanie a uverejní tri výskumné dokumenty a tri stručné dokumenty o technických, právnych alebo politických aspektoch súvisiacich s kódexom, ktoré by mohli byť spojené s vyššie opísanými príslušnými osvetovými podujatiami a tematickými seminármi.

5. **KONEČNÍ PRÍJEMCOVIA**

a) Signatárske aj nesignatárske štáty kódexu;

b) vládni úradníci, tvorcovia politík, zástupcovia regulačných orgánov, odborníci, najmä mladšia generácia odborníkov;

c) medzinárodné, regionálne a subregionálne organizácie;

d) akademická obec a občianska spoločnosť, ktoré zastupuje najmä mladšia generácia odborníkov;

e) predseda HCoC;

f) centrálne kontaktné miesto HCoC (rakúske ministerstvo zahraničných vecí).

6. **MIESTO**

FRS vyberie po porade s príslušnými útvarmi ESVČ možné miesta zasadnutí, seminárov a iných podujatí. Kritériá, ktoré sa použijú pri výbere týchto miest, budú zahŕňať ochotu a záväzok príslušného štátu alebo medzivládnej organizácie v konkrétnom regióne usporiadať dané podujatie. Výber konkrétnych miest, v ktorých sa uskutočnia návštevy jednotlivých krajín alebo činnosti špecifické pre danú krajinu, bude závisieť od pozvaní zo strany zainteresovaných štátov alebo medzivládnych organizácií. Hoci zasadnutia a podujatia s osobnou účasťou majú mimoriadny význam, tam, kde je to vhodné, sa budú v záujme zabezpečenia nákladovej efektívnosti organizovať virtuálne zasadnutia.

7. **TRVANIE**

Celkové odhadované trvanie opatrenia je 36 mesiacov.